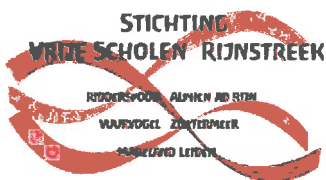

Stichting VRIJE SCHOLEN RIJNSTREEK

JAARREKENING
*** 2012 ***

Inhoudsopgave

Bestuursverslag	2
Balans per 31 december 2012	11
Staat van baten en lasten over 2012	12
Kasstroomoverzicht 2012	13
Grondslagen voor de jaarrekening	14
Toelichting op de balans per 31 december 2012	16
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	20
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2012	21
Honoraria van de accountants	25
Bezoldiging bestuurders	25
Overige gegevens	26
Accountantsverklaring	27
Gegevens over de rechtspersoon	29
Financiële kengetallen	30

BESTUURSVERSLAG

Stichting Vrije Scholen Rijnstreek

2012

Algemene gegevens

Stichting Vrije Scholen Rijnstreek is opgericht bij notariële akte van 18 oktober 2002.

Nummer bevoegd gezag: 41359.

Onder het bevoegd gezag vallen de volgende scholen:

- **Vrije School Mareland**, Maresingel 19, 2316 HA Leiden, Brin nummer. 06UT
- **Vrije School Vuurvogel**, Schansbos 5-6, 2716 GV Zoetermeer, Brin nummer 06MQ.
- **Vrije School Ridderspoor**, Essenburg 24-26, 2402 KP Alphen a/d Rijn, Brin nummer 08SE;

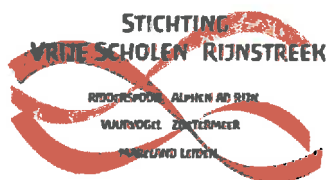
Bestuur en directie

Het bestuur werd op 31 december 2012 gevormd door:

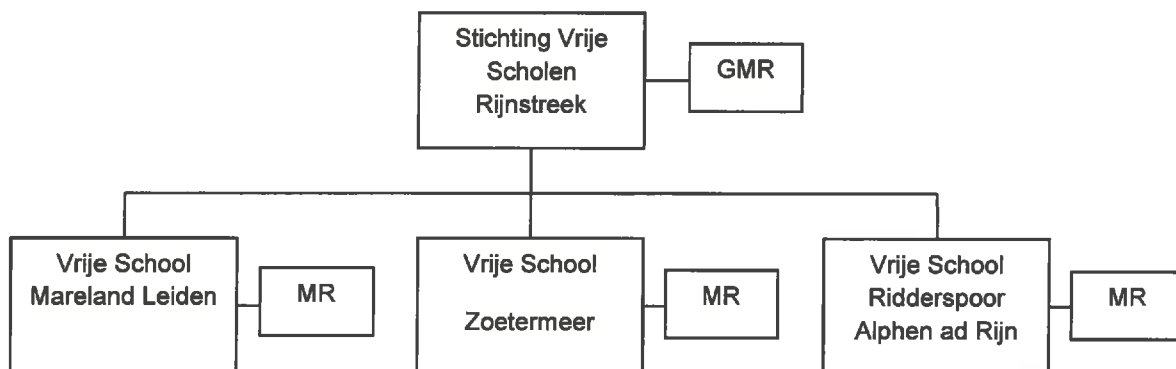
- Mevrouw M.L. Snoep, Voorzitter
- De heer D. de Koning, Secretaris
- De heer W.J.M. van Leeuwen, Penningmeester

De directie bestond per 31-12-2012 uit:

- **Locaties Leiden** De heer W.S. de Koning (per 1-9-2011)
- **Locatie Zoetermeer** De heren W.M. Klapwijk en W.S. de Koning (per 1/8/2012)
Tot 1/8/2012 de heer G. Gijbels
- **Locatie Alphen aan den Rijn** De heer W.M. Klapwijk (per 13-9-2011)

Juridische structuur en organisatiestructuur

2012 was een jaar met veel hoogtepunten, maar helaas ook een paar tegenvallers. Positief is de permanente invulling van de directie op de 3 scholen. Een in de ogen van het bestuur cruciale factor om structureel te bouwen aan de organisatie en onderwijskwaliteit. Alhoewel financieel nog fragiel, hebben we het hele jaar tijdig aan onze verplichtingen voldaan, waarbij alleen een betaling aan het Vervangingsfonds in termijnen is voldaan. Ook was het bestuursformatieplan, het personele inzetplan en de begroting voor het nieuwe jaar significant sneller opgeleverd dan in de jaren daarvoor. Tegenvallers waren er ook: De Vuurvogel heeft het predicaat 'zeer zwak' gekregen in het najaar en de belastingnaheffing uit 2007 (€ 53.000,-) deed het jaar toch weer eindigen in een klein verlies van € 2.500,-) Met dit kleine verlies, en het feit dat zonder belastingtegenvaller de oorspronkelijke begroting ruimschoots gehaald zou zijn, heeft de Stichting bewezen, als dat financiële discipline (lees: budgetteer en houd je daaraan) op de scholen aanwezig is.

Met de in december gestarte projecten, gesubsidieerd door de PO Raad) IN BALANS (financieel) en BETER WORDEN, BETER BLIJVEN (onderwijs kwaliteit Vuurvogel) is het jaar toch ook vooral geëindigd met optimisme voor 2013 en de verdere toekomst.

In 2012 was het bestuur nog ver weg van een 'bestuur op afstand'. In het kader van toezicht op het bestuur is gekozen voor 'toezichthoudende bestuursleden, oftewel een uitbreiding van het bestuur met niet-executerende leden'. Een eerste lid is inmiddels toegetreden, naar een tweede wordt nog gezocht.

Ook is er sinds het najaar van 2012 een vertrouwenspersoon aan de stichting verbonden.

Kernactiviteiten en organisatiedoelen

De Stichting Vrije Scholen Rijnstreek beheert drie vrijescholen voor basisonderwijs. Zij geven onderwijs aan kinderen van 4 – 12 jaar.

De stichting heeft ten doel het bevorderen van de persoonlijke ontwikkeling en onderwijs op basis van de pedagogie van Rudolf Steiner en de daaronder gelegen sociale impuls (art. 2 stichtingsstatuten).

Er is veel ingezet op de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs, mede naar aanleiding van de inspectierapporten van de drie scholen. Op 2 van de drie scholen (Mareland en Ridderspoor) is de onderwijskwaliteit op orde (Basisarrangement) De Vuurvogel is door de inspectie als zeer zwak beoordeeld. Zie verder 'Algemeen instellingsbeleid'

Vanuit de Stichting is gestart met twee interventies:

- Versterken van het management van de scholen. Op alle drie de scholen vonden de afgelopen jaren veel wisselingen plaats op het gebied van het management, maar met de inzet van de 2 schoolleiders (uit Alphen en Leiden) als directie in Zoetermeer is de continuïteit weer geborgd. Het bevoegd gezag heeft hiermee duidelijk gekozen voor een stevige inzet op schoolleiding.
- Daarnaast heeft het bestuur ook aan het in samenspraak met de verschillende medezeggenschapsraden opgestelde strategisch plan invulling gegeven. In dit plan worden vijf speerpunten geformuleerd:
 - Vergroten en herstellen van (zelf)vertrouwen (empowerment)
 - Verhogen van de kwaliteit
 - Groei van het aantal leerlingen
 - Beheer op orde
 - Herbezinning op onze organisatie

Het (zelf) vertrouwen is verder gegroeid. Ook hebben verschillende studiedagen weer bijgedragen tot het verhogen van dit zelfvertrouwen.

Op diverse locaties is gericht gewerkt aan verbetering van de (collegiale) samenwerking en de "professionele houding".

Op de verschillende locaties is de kwaliteit verbeterd doordat gericht scholing ingezet werd op leemten die op de betreffende locatie geconstateerd werden. Zo zijn de volgende acties ondernomen:

- Op alle locaties is het ingevoerde leerlingvolgsysteem "Volglijn" doorgezet. Dit is een specifiek volgsysteem voor de vrije scholen.
- Als tool voor de leerlingenadministratie is gekozen voor OAS dotcom school. Dit werkt samen met LVS volglijn
- Enkele locaties hebben gewerkt aan het verder uitwerken van de leerlijnen.

- Er is gewerkt aan het ontwikkelen van coöperatieve leerstrategieën waarmee het mogelijk wordt om kinderen van elkaar te laten leren en de verschillende onderwijsbehoeften van de leerlingen gehonoreerd kunnen worden.

Het invoeren van het kwaliteitszorg systeem "Werken met kwaliteit in het primair onderwijs" (WMK-PO) draagt bij tot het borgen van de cyclische kwaliteitszorg.

De verbeteringen zijn in de loop van het jaar ingezet. Hoewel dus niet verwacht mag worden dat het leerlingenaantal in hetzelfde jaar al toegenomen is, waren hier aan het eind van het schooljaar wel de eerste tekenen van.

Met betrekking tot het beheer en organisatie zijn de eerste stappen genomen. Dit proces is nog in volle gang.

Algemeen instellingsbeleid

Nagestreefd wordt dat de drie scholen naar het oordeel van de Inspectie van Onderwijs van voldoende kwaliteitsniveau zijn. De onderwijsprestaties van Mareland in Leiden en Ridderspoor in Alphen aan den Rijn zijn voldoende zoals blijkt uit de genormeerde toetsen die worden afgenomen. Het streven is om dit niveau te behouden en op sommige punten verder te verbeteren. De Vuurvogel in Zoetermeer is als zeer zwak beoordeeld. Het verbetertraject, w.o maar niet beperkt tot, BETER WORDEN, BETER BLIJVEN is door het college omarmd.

Het personeelsbeleid is er in deze fase op gericht om het hoge langdurig ziekteverzuim terug te dringen, in eerste instantie door het verbeteren van het taakbeleid.

In 2012 is er een contract afgesloten met een nieuwe arbo-arts.

De overeenkomsten met derden voor de buitenschoolse opvang zijn ook in 2012 voortgezet.

Naast ouderavonden en nieuwsbrieven wordt in een jaarlijks onderwijskundig verslag per school verantwoording afgelegd aan ouders en andere betrokkenen over de ontwikkelingen op schoolniveau.

Belangrijkste kenmerken van het gevoerd (financieel) beleid

Voor het eerst sinds jaren is het leerlingenaantal in 2012 gestegen. Wegens de bekostigingssystematiek van OC&W (t-1) betekende dit voor het boekjaar nog steeds dalende inkomsten en dus voortgaan met bezuinigen. Het jaar is afgesloten met een negatief resultaat van €2.551, terwijl een positief resultaat van €32.318 was begroot. Met een realistische prognose en forse reductie van de formatie is het streven in de komende jaren toe te werken naar exploitatieoverschotten en daarmee een hoger eigen vermogen.

Leerlingen: Het leerlingaantal is gedaald op de locatie Leiden en gestegen op de locaties Alphen en Zoetermeer. De stijging van het aantal 4-7 jarigen en de daling van het aantal 8-12 jarigen betekent een evenwichtiger opbouw van de leerlingenpopulatie.

Het leerlingenaantal was de laatste jaren als volgt:

Leeftijd	1-10-2008	1-10-2009	1-10-2010	1-10-2011	1-10-2012
4-7 jaar	274	242	235	218	235
8-12 jaar	316	320	289	253	249
Totaal	590	562	524	471	484

Formatie: in 2012 is de formatieomvang met 3,9 fte verkleind. De hieronder aangegeven getallen zijn exclusief vervangers.

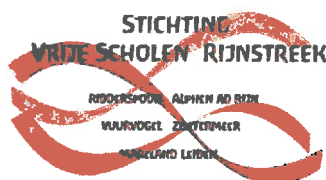
Aantal	1-10-2008	1-10-2009	1-10-2010	1-10-2011	1-10-2012
Personeelsleden	80	75	71	63	55
Formatie directie	2,6	2,4	2,4	2,4	1,8
Formatie OP	38,2	35,9	33,5	31,0	28,1
Formatie OOP	7,2	6,3	5,1	5,2	4,8

Personeel: Het jaar 2012 kenmerkt zich door een intensief beroep op het personeel om de veranderingsprocessen aan te gaan die met de invoering en verbetering van het kwaliteitssysteem samenhangen en met de noodzakelijke bezuinigingsoperatie.

Een probleem vormde daarbij het hoge langdurig ziekteverzuim. Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt lukte het om tijdig vervangers in te zetten.

In procenten	Leiden	Zoetermeer	Alphen
2008	11,34	11,31	7,02
2009	6,84	18,30	12,60
2010	15,14	23,50	16,09
2011	19,38	22,97	8,92
2012	9,80	24,89	12,42

III. Financieel beleid

Analyse van de financiële situatie

Dankzij het licht negatieve exploitatieresultaat is het eigen vermogen gedaald van -/- €45.945 naar -/- €48.496. Hierdoor kan de opgaande lijn van 2011 niet worden voortgezet en zijn de waarden van vrijwel alle kengetallen lager geworden. Wegens de beperkte investeringen is de omvang van de materiële vaste activa gedaald. Dit is de oorzaak van de verbetering van weerstandsvermogen. De langlopende lening is in 2012 afgelost. Het streven is de kernwaarden te verbeteren. Er wordt toegewerkt naar 30% solvabiliteit per eind 2015.

Gang van zaken gedurende het verslagjaar

Het exploitatieresultaat is uitgekomen op -/-€ 2.551 terwijl +/+€ 32.318 was begroot. Dit wordt onttrokken aan het eigen vermogen. Zonder de onverwachte naheffing van de Belastingdienst over 2007, zou het resultaat beter zijn dan begroot en zou de in 2011 inzette lijn voortgezet zijn.

a. Analyse financieel resultaat

Het resultaat is €34.869 lager dan begroot. Dit heeft de volgende oorzaken.

Rubriek	Afwijkend bedrag t.o.v. begroting	Oorzaken afwijkingen
Rijksbijdragen	+ € 18.637	De personele subsidie is licht hoger door tussentijdse aanpassing aan de gestegen loonkosten. De rugzaksubsidie is lager uitgevallen vanwege minder zorgleerlingen. OC&W heeft begin 2012 een nieuwe subsidie toegekend: prestatiebox. De subsidie cultuureducatie is daarin opgegaan.
Overige overheidsbijdragen	-€ 7.627	De gemeentelijke vergoedingen vielen fors lager uit doordat de ID subsidie ten onrechte was begroot.
Overige baten	+ € 15.634	De ouderbijdragen zijn lager wegens geringere bereidheid tot betalen, met name op één locatie en haperingen in de administratieve processen. De huurinkomsten zijn hoger dan begroot. De ontvangsten voor zorgmiddelen zijn hoger vanwege een projectsubsidie. De niet begrote post diverse opbrengsten bestaat voornamelijk uit een restsaldo van de uitgevoerde onderwijskundige vernieuwing op locatie Leiden.
Personele lasten	- € 57.594	De loonkosten zijn licht hoger uitgevallen, evenals de kosten voor diensten derden en vrijwilligers. Dit laatste deels om loonkosten te sparen. Wegens hoger dan verwacht ziekteverzuim zijn de kosten voor de malus Vervangingsfonds hoger geworden. De grootste tegenvaller is een naheffing vanuit de Belastingdienst uit 2007 Voor scholing is minder uitgegeven. De daling van de personele kosten met €186.356 t.o.v. 2011 maakt zichtbaar dat reeds het nodige is bereikt met de reductie van de formatie.
Afschrijvingen	+ € 5.180	Vanwege de financiële positie zijn investeringen in gebouwen, inventaris en apparatuur zoveel als kwaliteit het toelaat uitgesteld.
Huisvestingslasten	+ € 7.444	Met name meevallende uitgaven voor onderhoud en energie hebben bijgedragen aan de lagere huisvestingslasten.
Overige instellingslasten	-€ 9.802	Lagere kosten voor administratiekantoor, PR, jaarfeesten, schoolbegeleiding en contributies werden ruimschoots tenietgedaan door hogere kosten voor reproductie, ICT en diverse

		onderwijskosten. De kosten voor ICT zijn bijna het dubbele van 2011. Dit is het gevolg van het uitstellen van investeringen wat veel noodzakelijk onderhoud met zich mee brengt.
Financiële baten en lasten	-€ 6.741	Over de terugbetaling van de correctie van de Belastingdienst is de wettelijke rente in rekening gebracht.

b. Relevante ontwikkelingen en factoren

- De daling van het leerlingenaantal in de afgelopen jaren heeft geleid tot dalende inkomsten.
- Ondanks dat al het nodige is bereikt op dit gebied is verdere formatiekrimp noodzakelijk om een financieel gezonde situatie te creëren.
- Vanwege de slechte financiële positie is een strikt bestel- en benoemingsstelsel ingevoerd, wat zijn vruchten heeft afgeworpen.
- De subsidie rekenen en taal is grotendeels besteed aan leermiddelen voor die vakken.
- Het hoge ziekteverzuim heeft geleid tot veel vervanging en een hoge malus.
- Het management, dat in het verleden grotendeels bestond uit interim management, is m.i.v. september 2012 vervangen door reguliere aanstellingen. Dit brengt lagere kosten met zich mee.
- De investeringen, die gering van omvang zijn geweest, bestonden uit ICT apparatuur en toneelverlichting.

NB : Hier komen nog de meest recente cijfers

Begroting 2013-2015

Baten	2013	2014	2015
(Rijks) bijdragen OC en W	2.282.380	2.282.679	2.292.865
Overige overheidsbijdragen	13.000	13.000	13.000
Overige baten	215.900	215.200	212.200
Totaal baten	2.511.280	2.510.879	2.518.065
Lasten			
Personele lasten	2.115.574	2.087.219	2.087.550
Afschrijvingen	25.534	40.529	51.033
Huisvestingslasten	130.500	122.300	122.300
Administratie en beheerslasten	109.776	107.326	106.876
Inventaris, apparatuur en leermiddelen	35.400	36.550	36.550
Overige lasten	24.410	28.910	32.460
Totaal lasten	2.441.195	2.422.834	2.436.770
Saldo baten en lasten	70.085	88.045	81.295
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	0	0	0
Financiële lasten	450	0	0
Saldo financiële baten en lasten	-450	0	0

Exploitatieresultaat	69.635	88.045	81.295
----------------------	--------	--------	--------

Treasuryverslag

Het streven is een optimaal resultaat te behalen door middel van risicoloos beheer. Dit betekent dat het deel van de liquide middelen, waarvan wordt verwacht dat het niet beschikbaar hoeft te zijn, op een duurzame spaarrekening met een zo gunstig mogelijke rente wordt gezet. Er is belegd in certificaten Triodosbank voor € 920 en hierop hebben in 2012 geen mutaties plaatsgevonden.

Risicobeheersing

Algemeen beleid

Om financiële risico's van begrotingsoverschrijdingen zoveel mogelijk uit te sluiten wordt een strakke planning & ontrol cyclus gehanteerd.

Specifieke risico's en neutralisering daarvan

De volgende risico's zijn geïnventariseerd:

- Bekend is dat de materiële bekostiging vanuit OC&W al jarenlang bij lange na niet kostendekkend is. Die wordt uit eigen middelen aangevuld. Met de invoering van Passend Onderwijs zal de huidige rugzakbekostiging komen te vervallen en vervangen worden door een andere verdeling van zorgelden.
- De minister heeft aangekondigd het Vervangingsfonds te willen afschaffen. Momenteel is de school verzekerd voor de vervangingskosten bij ziekte, maar of het hoe dat in de toekomst mogelijk zal zijn moet blijken. Belangrijk is voldoende buffer aan te leggen voor dit risico.
- Het ziekteverzuim is hoog. Dit is niet bevorderlijk voor de continuïteit in het onderwijsproces en brengt hogere kosten (malus) met zich mee.
- De stichting heeft te hoge personeelskosten. Daarom is een streefpercentage van 81% vastgesteld. Afvloeiing van boventallig personeel kan kosten met zich meebrengen.
- Bij enkele personeelsleden is de kwaliteitsontwikkeling onvoldoende.. In deze gevallen wordt gewerkt aan dossiervorming.
- Wegens het negatieve eigen vermogen en een krappe liquiditeitspositie wordt aan intensief liquiditeitsbeheer gedaan.

Toekomstige ontwikkelingen

- Het bestuur is zich bewust van de risicovolle financiële situatie voor de continuïteit en hanteert maatregelen voor de korte en langere termijn om tot verbetering te komen. Voor de korte termijn het op peil houden van de liquide middelen, voor de langere termijn het toewerken naar een gezonde financiële huishouding. Met hulp van het PO raad project In Balans is een plan van aanpak opgesteld waaraan het bestuur zich zal confirmeren.

- Wegens de liquiditeitskrapte blijft het investeringsbeleid de aankomende periode terughoudend.
- Het leerlingenaantal per 1-10-12 was hoger dan de teldatum daarvoor. Ondanks dat dit leidt tot hogere bekostiging zal de geplande krimp van de formatie worden voortgezet omdat de omvang nog te hoog is. Met het oog hierop worden mobiliteit en opname van FPU gestimuleerd. Bij het opstellen van deze jaarrekening is bekend dat de formatie in 2013 naar verwachting met 5 fte zal dalen.
- Wegens onvoldoende kwaliteit zal de speciale zorgklas op locatie Zoetermeer per 1-8-13 worden opgeheven. Dit betekent een afname van de rugzakgelden van ongeveer €80.000.
- Door het creëren van kwaliteitsverbetering zal getracht worden stabilisatie of stijging van het leerlingenaantal te bereiken.
- De functiemix wordt verder ingevoerd, wat de nodige kosten met zich meebrengt. Het is daarbij zeer twijfelachtig of de vergoeding van OC&W daarvoor de toegezegde 75% van de kosten dekt.
- In Leiden en Alphen loopt passend onderwijs op schema, Voor Zoetermeer wordt er aan gewerkt..
- Er wordt actief onderzocht of aansluiting bij een groter bestuurlijk verband goed is voor de toekomst van VS Rijnstreek

Balans per 31 december 2012
 (na resultaat bestemming)

ACTIVA

	<u>31-12-2012</u>	<u>31-12-2011</u>
Vaste activa		
Materiële vaste activa	159.507	180.717
Financiële vaste activa	920	920
	<u>160.427</u>	<u>181.637</u>
Vlottende activa		
Vorderingen	130.108	147.822
Liquide middelen	83.140	165.830
	<u>213.248</u>	<u>313.652</u>
Totaal activa	<u><u>373.675</u></u>	<u><u>495.289</u></u>

PASSIVA

Eigen vermogen		
Eigen vermogen	-48.496	-45.945
Voorzieningen	38.343	39.503
Langlopende schulden	0	12.479
Kortlopende schulden	383.828	489.252
Totaal passiva	<u><u>373.675</u></u>	<u><u>495.289</u></u>

Staat van baten en lasten over 2012

	<u>2012</u>	<u>Begroting 2012</u>	<u>2011</u>
Baten			
Rijksbijdragen	2.322.127	2.303.490	2.478.084
Overige overheidsbijdragen	12.248	19.875	56.097
Overige baten	245.292	229.658	271.035
Totaal baten	<u>2.579.667</u>	<u>2.553.023</u>	<u>2.805.216</u>
Lasten			
Personele lasten	2.249.389	2.191.795	2.435.745
Afschrijvingen	24.187	29.367	25.128
Huisvestingslasten	118.152	125.596	128.867
Overige lasten	183.749	173.947	175.206
Totaal lasten	<u>2.575.477</u>	<u>2.520.705</u>	<u>2.764.946</u>
Saldo baten en lasten	4.190	32.318	40.270
Financiële baten en lasten	-6.741	0	-74
Resultaat	<u><u>-2.551</u></u>	<u><u>32.318</u></u>	<u><u>40.196</u></u>

Kasstroomoverzicht 2012

	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat	4.190	40.270
Aanpassingen voor:		
- Afschrijvingen	24.187	25.128
- Mutaties voorzieningen	-1.160	2.143
Veranderingen in vlottende activa:		
- Vorderingen	17.714	42.004
- Schulden	-105.424	-226.716
	<u>-64.683</u>	<u>-157.441</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		
Ontvangen interest	665	1.700
Betaalde interest	-7.406	-1.774
Buitengewoon resultaat	0	0
	<u>-6.741</u>	<u>-74</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	<u>-67.234</u>	<u>-117.245</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-2.977	-10.695
Desinvesterings in materiële vaste activa	0	0
Investerings in deelnemingen en/of samenwerkingsverbanden	0	0
Mutaties leningen	0	0
Overige investeringen in financiële vaste activa	0	0
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	<u>-2.977</u>	<u>-10.695</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Nieuw opgenomen leningen	0	0
Aflossing langlopende schulden	-12.479	-4.538
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	<u>-12.479</u>	<u>-4.538</u>
Mutatie liquide middelen	<u><u>-82.690</u></u>	<u><u>-132.478</u></u>
Eindstand liquide middelen	83.140	165.830
Beginstand liquide middelen	165.830	298.308
Mutatie liquide middelen	<u><u>-82.690</u></u>	<u><u>-132.478</u></u>

Grondslagen voor de jaarrekening

Deze jaarrekening is opgesteld in euro's.

Bij het opstellen van de jaarrekening zijn de RJ-richtlijnen met name RJ 660 toegepast.

Algemeen

De cijfers van 2011 zijn indien noodzakelijk geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2012 mogelijk te maken.

Waardering van de activa en passiva

De activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij anders is vermeld.

Activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden geactiveerd voor zover de verkrijgings- of vervaardigingsprijs hoger is dan € 500,00. De waardering geschiedt tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijving. De afschrijving is gebaseerd op de economische levensduur.

Gebouwen en terreinen

De in de balans opgenomen gebouwen betreffen met eigen middelen gefinancierde (delen van) gebouwen en verbouwingen.

De afschrijvingspercentages bedragen:

- gebouwen	3,33%
- verbouwingen	10%
- geactiveerd onderhoud	16,66%

Inventaris en apparatuur

De afschrijvingspercentages bedragen:

- computers	33,3%
- overige inventaris en apparatuur	10 tot 20%

Passiva

Voorzieningen

Pensioenvoorziening

Ingaande 2005 is de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 271 inzake personeelsbeloningen van kracht geworden.

Deze richtlijn regelt onder meer de wijze waarop pensioenregelingen in de jaarrekening moet worden verwerkt.

Voor het personeel van de Stichting zijn de pensioenen ondergebracht bij ABP, een bedrijfstakpensioenfonds.

Deze regeling is te kwalificeren als een toegezegdpensioenregeling.

Het ABP kan onvoldoende betrouwbare gegevens verschaffen om de vereiste berekeningen te maken.

Door toepassing van de uitzonderingsbepaling (RJ 271.309) voor toegezegdpensioenregelingen welke zijn ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds wordt de pensioenregeling verwerkt als een

toegezegdebijdragenregeling.

De dekkingsgraad van ABP berekend op basis van nominale marktrente bedraagt volgens de meest recente informatie per 31 december 2012 96% (2011: 94%). De bron hiervoor is www.abp.nl.

De bijdragen aan de pensioenregeling zijn als last in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarover de bijdragen zijn verschuldigd.

Grondslagen voor de jaarrekening (vervolg)

Voorziening jubileumuitkeringen

De voorziening voor jubileumuitkeringen is bepaald op basis van de verwachte ontwikkelingen in het personeelsbestand.

De voorziening is gewaardeerd op de contante waarde, rekening houdend met een rekenrente van 4% en een jaarlijkse loonstijging van 2%.

Voorziening bindingstoelage

De voorziening voor bindingstoelage komt tot stand door de gerealiseerde kosten bindingstoelage, over het boekjaar over de periode september tot en met december, periodiek te voorzien.

Hierbij is geschat dat de verplichting in lijn ligt met de gerealiseerde kosten boekjaar, aangezien beperkt sprake is van personele wijzigingen.

Voorziening ouderschapsverlof

Er is geen voorziening voor ouderschapsverlof opgenomen, omdat hier nauwelijks gebruik van wordt gemaakt en deze niet betrouwbaar is vast te stellen.

Onderhoudsvoorziening

Ingaande 2011 is de onderhoudsvoorziening komen te vervallen en is gekozen om over te gaan naar de componetenmethode.

Bepaling van het exploitatiesaldo

Met inachtneming van het vorenstaande worden de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, met uitzondering van de ouderbijdrage welke worden verantwoord op het moment van ontvangst.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Continuïteit

Er is sprake van een onzekerheid rond de continuïteit. Er is sprake van een negatief vermogen. Het bestuur heeft maatregelen genomen die zijn toegelicht in het bestuursverslag en gaat uit van een positieve continuïteitverwachting. Derhalve is er vooralsnog geen reden om op liquidatiewaarde te waarderen. De activa en passiva zijn in de jaarrekening gewaardeerd op going concernwaarde

Toelichting op de balans per 31 december 2012

Activa

Materiële vaste activa

	Verkrijgings- prijs t/m 2011	Afschrij- vingen t/m 2011	Boekwaarde 31-12-2011	Inves- teringen 2012	Desinves- teringen 2012	Afschrij- vingen 2012	Boekwaarde 31-12-2012	Afschr. %
Gebouwen en terreinen								
Gebouwen	171.249	74.664	96.585	0	0	5.366	91.219	3,33%
Verbouwingen	36.665	21.270	15.395	0	0	3.667	11.728	10,00%
Geactiveerd onderhoud	20.070	10.374	9.696	0	0	3.345	6.351	16,66%
	227.984	106.308	121.676	0	0	12.378	109.298	
Inventaris en apparatuur								
Computers	10.574	8.249	2.325	2.538	0	2.321	2.542	33,33%
Diversen	0	0	0	439	0	51	388	20,00%
Diversen	114.092	58.210	55.882	0	0	9.224	46.658	10,00%
	124.666	66.459	58.207	2.977	0	11.596	49.588	
Boeken en methodes	1.065	231	834	0	0	213	621	20,00%
Totaal materiële vaste activa	353.715	172.998	180.717	2.977	0	24.187	159.507	

Financiële vaste activa

	Boekwaarde 31-12-2011	Mutaties +	Mutaties -	Diversen	Boekwaarde 31-12-2012
Certificaten Triodos Bank	920	0	0	0	920
	920	0	0	0	920

Toelichting op de balans per 31 december 2012 (vervolg)

	2012	2011
Ministerie van OCW		
Ministerie van OCW inz. lumpsum	111.053	121.203
Ministerie van OCW inz. rugzakgeld	7.116	5.597
Ministerie van OCW inz. WIA	0	-36.716
Totaal Ministerie van OCW	118.169	90.084
Overige vorderingen		
Gemeente inz. ID	0	8.032
Gemeente overig	0	15.365
Vervangingsfonds inz. uitkeringen	7.518	19.331
Vervangingsfonds inz. aanvullend pakket	0	0
Netto salarissen	0	3.932
Overige vorderingen	177	1.828
Totaal overige vorderingen	7.695	48.488
Overlopende activa		
Nog te ontvangen rente	336	1.657
Diversen vooruitbetaald	2.268	4.188
Diversen nog te ontvangen	1.640	3.405
Totaal overlopende activa	4.244	9.250
Totaal vorderingen	130.108	147.822
Liquide middelen		
ING banken	16.380	23.331
Triodos banken	66.760	142.499
Totaal banken	83.140	165.830
Totaal liquide middelen	83.140	165.830

De liquide middelen staan vrij ter beschikking van de Stichting.

Toelichting op de balans per 31 december 2012 (vervolg)

PASSIVA

Eigen vermogen

	Saldo 31-12-2011	Bestemming expl. Saldo 2012	Overige mutaties 2012	Saldo 31-12-2012
Algemene reserve				
Bestemmingsreserve (privaat)	-45.945	-2.551	0	-48.496
Totaal eigen vermogen	-45.945	-2.551	0	-48.496

Voorzieningen

	Saldo 31-12-2011	Dotaties 2012	Ont- trekkingen 2012	Saldo 2012
Jubilea	33.503	0	946	32.557
Bindingstoelage	6.000	0	214	5.786
Totaal personeelsvoorzieningen	39.503	0	1.160	38.343
Totaal voorzieningen	39.503	0	1.160	38.343

Langlopende schulden

	Saldo 31-12-2011	Aangegane leningen	Aflossin- gen	Saldo 31-12-2012
Vaste lening Triodos Bank nr. 06.746	12.479	0	12.479	0
	12.479	0	12.479	0

Toelichting op de balans per 31 december 2012 (vervolg)

	<u>2012</u>	<u>2011</u>
Kortlopende schulden		
Kredietinstellingen	3.403	4.538
Crediteuren	35.990	140.262
OC&W inzake studieverlof	0	4.308
Belastingen en premies sociale verzekeringen	89.040	99.113
Schulden terzake pensioenen	30.734	31.705
Projecten	12.016	0
Vervangingsfonds	46.923	62.148
UWV	56.402	10.243
Nog te betalen salarissen	4.555	0
Overige	31	473
Totaal overige kortlopende schulden	<u>119.927</u>	<u>72.864</u>
Overlopende passiva		
Geoormerkte subsidies OCW	0	3.311
Niet geoormerkte subsidies OCW	0	0
Gemeente inz. onderwijskundige vernieuwingen	0	0
Vakantiegeld	74.173	80.127
Accountants- en administratiekosten	19.305	14.094
Overige	11.256	38.930
Totaal overlopende passiva	<u>104.734</u>	<u>136.462</u>
Totaal kortlopende schulden	<u><u>383.828</u></u>	<u><u>489.252</u></u>

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

NVT

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2012

Baten	2012	Begroting 2012	2011
(Rijks) bijdragen OCW			
Personele subsidies	1.654.083	1.648.055	1.753.557
Materiële subsidies	317.631	319.738	332.062
Personeel- en arbeidsmarktbeleid	214.291	213.896	227.870
(Normatieve) rijksbijdrage OCW	2.186.005	2.181.689	2.313.489
Geoomerkte subsidies			
Versterking cultuureducatie	0	0	5.975
Subsidie studieverlof	0	0	16.157
Totaal geoomerkte subsidies	0	0	22.132
Niet-geoomerkte subsidies			
Versterking cultuureducatie	3.311	5.498	0
Subsidie studieverlof	5.536	0	0
Gehandicapte leerlingen	0	0	7.981
Rugzakje	79.728	108.456	107.614
Rugzak ZMLK	7.843	0	16.205
Prestatiebox PO	35.726	0	0
Bijzondere bekostiging taal- en rekenen	3.401	7.847	4.785
Impulsgebieden	577	0	4.378
Verbetering binnenmilieu	0	0	1.500
Totaal niet-geoomerkte subsidies	136.122	121.801	142.463
Totaal (Rijks) bijdragen OCW	2.322.127	2.303.490	2.478.084
Overige overheidsbijdragen			
Gemeente inz. personele vergoedingen	0	7.875	16.063
Gemeente diverse vergoedingen	12.248	12.000	37.024
IB-groep inz. lerarenbeurs	0	0	3.010
Totaal overige overheidsbijdragen	12.248	19.875	56.097
Overige baten			
Verhuur	45.221	32.000	43.859
Ouderbijdragen	143.689	158.097	146.983
Giften/schenkeningen	790	0	0
Vervangingsfonds inz. aanvullend pakket	415	0	4.946
Zorgmiddelen Samenwerkingsverbanden	40.621	38.561	54.995
Diverse opbrengsten	14.556	1.000	20.252
Overige	55.592	39.561	80.193
Totaal overige baten	245.292	229.658	271.035
Totaal baten	2.579.667	2.553.023	2.805.216

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2012 (vervolg)

Lasten	2012	Begroting 2012	2011
Personeelslasten			
Brutolonen en salarissen	1.707.014	0	1.885.920
Sociale lasten	343.979	0	352.858
Pensioenlasten	238.953	0	243.423
Uitkeringen vervangingsfonds	-241.340	0	-313.367
Uitkeringen participatiefonds	0	0	-1.172
Uitkeringen UWV	-2.820	0	0
Budget loonkosten	0	2.038.472	0
Lonen en salarissen	2.045.786	2.038.472	2.167.662
Mutatie voorziening jubileum-uitkeringen	-946	0	-3.857
Mutatie voorziening bindingstoelage	-215		
Totaal dotaties personele voorzieningen	-1.161	0	-3.857
Bedrijfsgezondheidsdienst	12.693	15.000	20.713
Diensten derden	71.294	62.323	159.598
Begeleiding rugzakleerlingen	6.637	9.000	0
Vrijwilligersvergoeding	13.206	10.000	14.535
Schoolarts	7.106	7.200	2.572
Vervangingsfonds inz. extern personeel	-9.516	-10.500	-34.330
Totaal personeel niet in loondienst	101.420	93.023	163.088
Vervangingsfonds (bonus/malus)	45.467	41.000	51.456
Scholing leerkrachten	11.231	17.500	30.272
Vervangingsfonds inz. aanvullend pakket	0	0	6.788
Diverse personeelslasten	46.646	1.800	20.336
Totaal overig	103.344	60.300	108.852
Totaal personeelslasten	<u>2.249.389</u>	<u>2.191.795</u>	<u>2.435.745</u>
Personeelsbezetting in FTE per 31 december			
- Directie	1,80		2,40
- OP	29,13		33,61
- OOP	5,09		6,28
Totaal personeelsbezetting	<u>36,02</u>		<u>42,29</u>
Afschrijvingen			
Gebouwen	12.378	14.962	12.377
Inventaris en apparatuur	11.596	14.192	12.538
Boeken en methodes	213	213	213
Totaal materiële vaste activa	24.187	29.367	25.128
Totaal afschrijvingen	<u>24.187</u>	<u>29.367</u>	<u>25.128</u>

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2012 (vervolg)

	2012	Begroting 2012	2011
Huisvestingslasten			
Huur gebouwen/lokalen	1.444	0	0
Onderhoud gebouwen	12.290	12.000	5.182
Onderhoud installaties	3.137	6.500	5.230
Onderhoud terreinen	225	800	449
Totaal onderhoud	15.652	19.300	10.861
Energie en water	45.660	50.500	58.037
Schoonmaakkosten	46.224	47.146	51.239
Publiekrechtelijke heffingen	3.303	2.150	1.785
Beveiligingskosten	1.630	2.500	706
Verzekering gebouw	0	0	2.017
Overige	4.239	4.000	4.222
Overige	5.869	6.500	6.945
Totaal huisvestingslasten	118.152	125.596	128.867

Overige instellingslasten

Administratie en beheerslasten

Centrale Administratie voor scholen	46.839	49.800	52.842
Accountantskosten	5.162	5.100	5.542
Reiskosten algemeen	76	300	0
Telefoonkosten	4.729	5.100	7.228
Reproductiekosten	19.759	15.800	20.641
Drukwerk	1.544	800	2.196
Abonnementen/contributies	2.485	1.950	2.400
Porti en vracht	1.420	650	666
Kosten ICT	24.807	16.727	13.289
Diverse kantoorkosten	1.593	1.400	1.337
Schoolkrant/maandbericht	3.416	1.500	3.710
Schoolreklame/PR	2.580	4.000	3.275
Vergaderkosten	442	50	0
Kantinekosten/koffie/thee	2.584	1.500	4.637
Kosten apotheek	127	300	8
Verzekeringen algemeen	1.688	2.050	1.637
Diverse bestuurskosten	1.798	350	1.737
Bank en girokosten	1.113	900	1.071
Diverse kosten	922	850	1.410
Totaal administratie- en beheerslasten	123.084	109.127	123.626

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2012 (vervolg)

	2012	Begroting 2012	2011
Inventaris, apparatuur en leermiddelen			
Aanschaf klein inventaris	154	1.250	14
Leermiddelen	34.176	32.250	28.465
Totaal inventaris, apparatuur en leermiddelen	34.330	33.500	28.479
Overige			
Wervingskosten	210	100	445
Representatie	527	750	764
Medezeggenschap	1.097	500	0
School- en jaarfeesten	2.534	4.250	1.931
Schooierisjes	931	500	1.155
Toneel/muziekuitvoeringen	102	500	289
Kosten gymzaal	698	0	1.187
Samenwerkingsverbanden	0	0	-26.047
Bazaar	260	0	357
Cultuureducatie	1.123	100	563
Bibliotheek	69	200	456
Schoolbegeleidingsdienst	5.151	10.500	9.307
Diverse onderwijskosten	5.928	2.700	13.204
Contributie Vereniging van vrijescholen	3.510	7.250	15.028
Contributie V.B.S.	3.392	3.750	3.746
Overige contributies	803	220	716
Totaal overige	26.335	31.320	23.101
Totaal overige lasten	183.749	173.947	175.206
Financiële baten en lasten			
Financiële baten			
Rentebaten	665	0	1.700
Financiële lasten			
Rentelasten	7.406	0	1.774
Saldo financiële baten en lasten	-6.741	0	-74

Honoraria van de accountant

De volgende honoraria van Van Ree Accountants BV zijn ten laste gebracht van de Stichting, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a BW.

	van Ree accountants	
	2012	2011
Onderzoek van de jaarrekening	5.162	5.090
Andere controle opdrachten	0	0
Adviesdiensten op fiscaal terrein	0	0
Andere niet controlediensten	0	0
	<u>5.162</u>	<u>5.090</u>

Bezoldiging bestuurders

De bestuurders van de Stichting zijn onbezoldigd.

Overige gegevens

(Voorstel) bestemming van het exploitatiesaldo

Vooruitlopend op het bestuursbesluit is het exploitatiesaldo over 2012 onttrokken aan de bestemmingsreserve (privaat).

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die aanleiding geven de jaarrekening te wijzigen.

Gegevens over de rechtspersoon

Naam en adres van de instelling: Stichting Vrije Scholen Rijnstreek
Maresingel 19
2316 HA Leiden

Telefoonnummer: 071-5219015
Faxnummer: 071-5222730
E-mailadres: directie@vsmareland.nl
Internetsites: www.vsmareland.nl
www.vrijeschool-alphen.nl
www.vrijeschoolzoetermeer.nl

Bestuursnummer: 41359
BRIN-nummer(s) 06UT
08SE
06MQ

Naam contactpersoon: Dhr. WB van Leeuwen
Telefoonnummer: 071-5219015
Faxnummer: 071-5222730
E-mailadres: directie@vsmareland.nl

Financiële kengetallen

	2012	2011
Materiële vast activa		
- Gebouwen	109.298	121.676
- Overige	50.209	59.041
Financiële vast activa	920	920
Vorderingen	130.108	147.822
Liquide middelen	83.140	165.830
Totaal vlottende activa	213.248	313.652
Totaal activa	373.675	495.289
Eigen vermogen	-48.496	-45.945
Voorzieningen	38.343	39.503
Langlopende schulden	0	12.479
Kortlopende schulden (Vlottende passiva)	383.828	489.252
Totaal passiva	373.675	495.289
Bijdrage OCW	2.322.127	2.478.084
Overige baten	258.205	328.832
Totale baten	2.580.332	2.806.916
Totale lasten	2.575.477	2.764.946
Exploitatieresultaat	-2.551	40.196
Solvabiliteitsratio 1	-12,98%	-9,28%
Solvabiliteitsratio 2	-2,72%	-1,30%
Liquiditeitsratio (current ratio)	0,56	0,64
Liquiditeitsratio (quick ratio)	0,56	0,64
Rentabiliteit	-0,10%	1,43%
Kapitalisatiefactor	10,25%	13,31%
Weerstandsverm. 1	-8,96%	-9,15%
Weerstandsverm. 2	-0,39%	-0,23%

Solvabiliteitsratio 1	: Verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen
Solvabiliteitsratio 2	: Verhouding eigen vermogen (incl. voorzieningen) ten opzichte van het totale vermogen
Current ratio	: Vlottende activa in verhouding tot vlottende passiva
Quick ratio	: Courante activa in verhouding tot het kort vreemd vermogen
Rentabiliteit	: Exploitatieresultaat in verhouding tot totale baten (incl. rentebaten)
Kapitalisatiefactor	: Balanstotaal -/- vaste activa gebouwen afgezet tegen de totale baten (incl. rentebaten)
Weerstandsverm. 1	: Eigen vermogen -/- MVA afgezet tegen ontvangen rijksbijdrage OCW
Weerstandsverm. 2	: Eigen vermogen plus voorzieningen afgezet tegen totale lasten (incl. rentelasten)